

Ulkoasiainministeriö
Afrikan ja Lähi-Idän osasto (ALI-30)
Att: Heini Pulli
heini.pulli@formin.fi
ALI-30@formin.fi

Viite Sähköpostinne 3.7.2015; määräaika 14.8.2015

Asia Ulkoasiainministeriön pyytämä lausunto Suomen Pretorian suurlähetystön toiminnasta

Suomen Akatemian kehittää kansainvälistä tieteellistä yhteistyötä osana perustehtävänsä tutkimuksen rahoittajana. Akatemia tukee suomalaisen tutkimuksen ja tutkijoiden kansainvälistymistä kaikessa rahoitustoiminnassaan. Akatemia tekee myös tutkimusrahoittajayhteistyötä Suomen kannalta merkittävien maiden kanssa, jotta suomalaisten tutkijoiden mahdollisuudet korkeatasoiseen kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön paranevat.

Etelä-Afrikka Suomen Akatemian kansainvälisessä toiminnassa

Etelä-Afrikka kuuluu Akatemian kahdenvälisiin yhteistyömaihin vuonna 2011 Etelä-Afrikan NRF:n (National Research Foundation) kanssa solmitun yhteistyösopimuksen pohjalta. Yhteistyön tavoitteena on korkeatasoisen suomalais-eteläafrikkalaisen tutkimuksen tukeminen ja tutkijoiden välisen yhteistyön lisääminen. Sopimus mahdollistaa kahdenvälisten yhteishakujen järjestämisen molempien osapuolien tärkeinä pitämistä aiheista kaikilla tutkimusaloilla sekä tutkijaliikkuvuuden, Akatemian puolelta suomalaisten tutkijoiden liikkuvuusrahoituksen Etelä-Afrikkaan.

Akatemia myönsi keväällä 2013 yhteensä yli 2 miljoonan euron rahoituksen viidelle suomalais-eteläafrikkalaiselle tutkimushankkeelle ensimmäisessä Akatemian ja NRF:n välisessä haussa, jonka teemana oli ”Lapset ja nuoret” (2013-16). Vuonna 2015 avataan toinen yhteishaku mineraalivaratutkimuksen alalla.

Suomen Akatemia edistää kansainvälistä tutkimus- ja tutkimusrahoittajayhteistyötä myös osallistumalla EU:n ja kolmansien maiden sekä Euroopan ulkopuolisten alueiden välisiin verkostoihin. Akatemia on mukana rahoittamassa eurooppalais-afrikkalaista tutkimusyhteistyötä ERA-NET ERAfrican puitteissa.

Suomen Akatemia tukee suomalaisten tutkijoiden yhteistyötä eurooppalaisten ja afrikkalaisten tutkijoiden kanssa rahoittamalla ulkoministeriön toimeksiannolla kahta

elintarviketutkimuksen hanketta, jotka menestyivät ERAfrican Yhteiset haasteet -teeman haussa (2014-17). Suomen lisäksi Yhteiset haasteet -teeman rahoittamiseen osallistuu seitsemän eurooppalaista ja viisi afrikkalaista maata.

Suomen Pretorian suurlähetystö Akatemian Etelä-Afrikka –yhteistyössä

Pretorian lähetystö on seurannut aktiivisesti Akatemian ja NRF:n kahdenvälistä yhteistyötä ja fasilitoinut kontakteja sekä NRF:ään että tiede- ja teknologiaministeriöön (Department of Science and Technology, DST). Lähetystö on monin tavoin taustoittanut Etelä-Afrikan tiede- teknologia ja innovaatiopolitiikkaa tapaamisilla Akatemian edustajien kanssa Pretorian matkojen yhteydessä.

Tiedeasiantuntija Riitta Launonen osallistui OECD:n Global Science Forumin työpajaan ”Opportunities, Challenges and Good Practices in International Research Cooperation between Developed and Developing Countries” Pretoriassa 20.-22.9.2010. Tapaaminen lähetystöneuvos Helena Tapperin kanssa antoi arvokasta taustatietoa erityisesti Suomen ja Etelä-Afrikan yhteisistä tietoyhteiskuntahankkeista. Samalla matkalla järjestyi kahdenvälisiä yhteistyömahdollisuuksia tunnusteleva tapaaminen NRF:n kanssa.

Akatemian tutkimuksesta vastaava ylijohtaja Riitta Mustonen toteutti lokakuussa 2011 fact finding –matkan Etelä-Afrikkaan (Pretoriaan ja Kapkaupunkiin). Matkan aikana allekirjoitettiin Akatemian ja NRF:n välinen yhteistyösopimus (MoU). Ylijohtajan delegaatioon kuuluivat Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnan jäsen Liisa Laakso, kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen yksikön johtaja Pirjo Hiidenmaa, ohjelmayksikön johtaja Arja Kallio ja tiedeasiantuntija Ulla Ellmén. Pretorian lähetystön erityisasiantuntija Aki Enkenberg (Counsellor for Science, Technology and Innovation) tarjosi tukea matkavalmisteluissa ja suurlähettilään emännöimä päivällinen auttoi delegaatiota verkottumaan eteläafrikkalaisten professoreiden kanssa.

Akatemian ja NRF:n ensimmäistä yhteishakua valmisteleva, tutkimusta koskeva työpaja pidettiin Limpopossa keväällä 2012. Suomen delegaatioissa oli mukana kymmenen tutkijaa. Suurlähettiläs Tiina Myllyntausta kohotti arvovallallaan työpajan profiilia pitämällä tilaisuuden avajaispuheen. Myöhemmin Pretorian lähetystö järjesti Kapkaupungissa vastaanoton suomalaisten verkottamiseksi eteläafrikkalaisten kanssa.

Tiedeasiantuntija Riitta Launonen osallistui ERA-NET ERAfrica –verkoston konferenssiin ”Developing African-European Joint Collaboration for Science and Technology” Pretoriassa 16.-18.9.2014. Suomen toisena edustajana konferenssiin osallistunut ohjelmapäällikkö Melissa Plath (UniPID, Jyväskylän yliopisto) oli mukana tapaamisessa suurlähetystön erityisasiantuntijan Tuomas Pollarin kanssa, jonka vastuualueeseen kuuluvat tietoyhteiskunta, tiede, teknologia ja innovaatiot. Tapaaminen oli mukanaolleille tärkeä tiedonvaihto- ja verkottumismahdollisuus. Suurlähettiläs Petri Salo ja erityisasiantuntija Pollari osallistuivat konferenssin illalliselle, jota emännöi Ranskan suurlähettiläs. Matkan yhteydessä pidettiin Akatemian ja NRF:n työkokous mahdollisen toisen yhteishaun valmistelusta, josta niin ikään informoitiin lähetystöä.

Olemme aktiivisessa yhteydenpidossa Pretorian lähetystön kanssa myös sähköpostitse, viimeksi liittyen Helsingissä kesäkuussa 2015 pidettyyn mineraalivarojen tutkimuksen kansainvälistä hakua valmistelevaan työpajaan, johon osallistui kuusi tutkijaa ja kolme

SUOMEN AKATEMIA

NRF:n ja DST:n edustajaa Etelä-Afrikasta. Rahoittajayhteistyössä on Akatemian ja NRF:n lisäksi myös Chilen CONICYT.

Kesäkuussa 2015 tulleen yhteydenoton mukaan Etelä-Afrikan tiedeakatemia Academy of Science of South Africa (ASSAF) on kiinnostunut solmimaan suhteet Suomalaiseen Tiedeakatemiaan, missä suurlähetystö ja Suomen Akatemia voivat toimia tiedon välittäjinä.

Suomen suurlähetystö Pretoriassa on tarjonnut asiantuntemustaan ja paikallistuntemustaan Akatemian Etelä-Afrikka yhteistyön eri vaiheissa sen valmistelusta ja kahdenvälisen yhteistyösopimuksen allekirjoittamisesta yhteishakujen valmisteluun ja toteutukseen sekä ERAfrica-toimintojen yhteydessä. Suomen Akatemia on erittäin tyytyväinen yhteistyöhön Pretorian suurlähetystön kanssa. Etenkin Akatemian Etelä-Afrikka –yhteistyön alkutaipaleella on ollut tärkeää, että Pretorian lähetystö on paikallisena kiintopisteenä antanut tarvittua tukea ja apua. Näin on säästetty aikaa, rahaa ja henkilöresursseja, ja Akatemian työ on siten tehostunut. Toivomme yhteistyön jatkuvan yhteisen intressimme Suomen tieteen tuntemuksen ja suomalais-eteläafrikkalaisen tutkimus- ja tutkimusrahoittajayhteistyön edistämiseksi.

Pääjohtaja

Heikki Mannila

Tiedeasiantuntija

Riitta Launonen